

Nyt fra historisk Videnskab.

De forhistoriske Tider i Europa I-II (København 1927), som redigeres af K. Friis Johansen og skrives af syv af Nordens førende Forhistorikere, sætter sig som Maal paa en lettilgængelig Maade, paa fuld videnskabelig Basis, men uden noget lærd Apparat af Noter og Henvisninger, at meddele Ikke-Fagmanden den præhistoriske Forsknings Resultater paa dens nuværende Standpunkt. Værket er tænkt som en Afløser af Sophus Müllers Afhandling: »Europas forhistoriske Tider«, der for snart 20 Aar siden fremkom i »Verdenskulturen«s Bd. II, og som gav et Rids af den forhistoriske Arkæologi og dens Resultater ved Aaret 1909.

I det første Bind skildrer Knud Jessen det forhistoriske Europas Naturforhold og fremstiller her det naturhistoriske Grundlag for Kulturudviklingen; Hakon Shetelig de palæolitiske Kulturer, hvis Udvikling han følger fra Æoliternes ældste, usikre Spor om menneskelig Virke gennem Istidens og Hulebeboernes vekslede Kulturer; Chr. Blinkenberg det forhistoriske Grækenland, hvor Hovedvægten lægges paa Skildringen af de mykeniske Kulturperioder med korte Rids af Stenalderen, den eftermykeniske Kultur og Dipylontiden. Afsnittet om Italien hidrer fra Redaktøren. Forf. dvæler her særlig ved Bronzealderen paa den italienske Halvø og de mærkelige Kulturer paa de to store italienske Øer og afslutter sin Skildring med en kort Karakteristik af Etruskerne og Italiens Inddragen i den græske Kulturkres. Bindets sidste Bidrag skriver sig fra T. J. Arne og behandler Østeuropas og Nordbalkans Forhistorie. Skildringen føres her under Omtale af de vekslede Kulturfaser op til den romerske Kulturs Indtrængen paa skytisk Omraade og Skandinavernes Grundlæggelse af det russiske Rige i den tidlige Middelalder.

Det andet Bind behandler Central-, Nord- og Vesteuropas Forhistorie fra den yngre Stenalder til den historiske Tids Indtræden. Det første Bidrag i Bindet, som skyldes den finske Arkæolog C. A. Nordmann, skildrer Stenalderen. Som Indledning

behandles Overgangen fra den ældre Stenalder, Nordens »ben-ålder« (Mullerupkulturen) og Skaldyngernes Kulturer. Derefter følger Forf. de neolitiske Kulturer op gennem Europa i deres Udvikling fra det østlige Mellemeuropa mod Nord og Vest; Kulturen i Hyrde- og Agerbrugslandene i Donauegnene, deres Modsætning i den nordiske Fisker- og Jægerkultur, der har bevaret flere Træk fra Palæolitikum, og Overgangsleddet mellem disse, Kulturerne i Mellem-Europa, der har forbundet den nye neolitiske Teknik med Nomadekulturen. A. W. Brögger, Oslo, skildrer Bronzealderen. Fra den iberiske Halvø har Kendskabet til Bronzen bredt sig op i Europa. Vesteuropa skildres som en sammenhængende Kulturprovins; i Øst danner de tidligere østrig-ungarske Lande et andet Omraade, hvor Bøhmen-Mähren og Ungarn hver har sine Ejendommeligheder i Udviklingen. Bindets andet Bidrag slutter med en Behandling af Nordens Bronzealder, hvori Skildringen af Danmarks rige Bronzekultur er det naturlige Midtpunkt. Klarlæggelsen af Hallstadt- og La-Tène-Tidens kulturhistoriske og arkæologiske Betydning er Hovedafsnittet i H. Sleteligs Behandling af Jernalderen. I de følgende Afsnit om germansk Kultur i Romertiden, Germanerne og Merovingerriget og Nordens Vikingetid griber Skildringen over mod historisk Grund. Beretning om Jernalderen i Finland og Baltikum, af lappisk Kultur, af Venderne i Mellemeuropa og af Irland og Skotland efter Romertiden afrunder Skildringen af den sidste forhistoriske Kulturperiode.

Otto Koefoed Petersen.

Et særkende for de mange samlede fremstillinger af den græske historie, som det 20. årh. foreløbig har bragt, er den stadig stærkere fremhævelse af, hvad man kan kalde den verdenshistoriske linje. Det er perspektiverne bagud mod forudsætningerne i orienten og fremover gennem hellenismen, som forskningen især har samlet sig om at uddybe, medens studiet af den egentlige, klassiske græske historie ikke har været genstand for en tilsvarende gennemgribende fornyelse i de almindeligere synspunkter. Typisk for den moderne forsknings standpunkt og behandlingsmåde er den fremragende klare og kloge, oversigtsmæssige skildring som den bekendte papyrusforsker Ulrich Wilcken har givet i sin lille håndbog, *Griechische Geschichte im Rahmen der Altertumsgeschichte* (1. udg. 1924, 2. revid. udg. 1926). I høj grad lærerig og nyttig, særlig til orientering om de nyeste undersøgelser, er også W. Otto: *Kulturgeschichte des Altertums. Ein Überblick über Neuerscheinungen* (1925), ikke mindst på grund af